

OBSAH

PREDSLOV	9
1 ÚVOD DO ZÁKLADOV PSYCHOLÓGIE PRE MANAŽÉROV	11
1.1 Psychológia a hospodárska prax	11
1.2 Psychológia a teória manažmentu	12
1.3 Psychologické disciplíny a ich význam pre manažérsku a podnikateľskú prax	14
1.4 Psychologické koncepcie a smery a ich prínos pre manažérsku a podnikateľskú prax	18
1.5 Uplatnenie psychologických vied v systéme práce s ľuďmi	20
2 PREDMET PSYCHOLÓGIE PRE MANAŽÉROV	23
2.1 Predmet psychológie	23
2.2 Členenie psychických javov	24
2.3 Regulácia a psychická regulácia	26
3 PSYCHOLOGICKÉ METÓDY A ICH POUŽITIE V MANAŽÉRSKEJ PRAXI	29
3.1 Všeobecné psychologické metódy a ich použitie v manažérskej praxi	33
3.1.1 Pozorovanie a typy pozorovania	34
3.1.2 Psychologický experiment	36
3.1.3 Exploračné metódy	37
3.2 Špecifické psychologické metódy a ich použitie v manažérskej praxi	39
3.2.1 Psychodiagnostické metódy	40
3.2.2 Analytické psychologické metódy pracovnej činnosti	44
3.2.3 Škály, škálovacie techniky a stupnice	48
3.3 Modifikované psychologické metódy	50
3.3.1 Projekčné metódy	50
3.3.2 Metódy experimentálneho štúdia psychickej záťaže	51
3.3.3 Psychometrické metódy	51
3.3.4 Sociometrický test (sociometria)	52
4 PSYCHOLÓGIA OSOBNOSTI A OSOBNOSŤ MANAŽÉRA	55
4.1 Vymedzenie a typológia osobnosti	55
4.2 Dynamika a štruktúra osobnosti	59
4.3 Psychické a psychologické vlastnosti	60
4.4 Schopnosti	62

4.4.1	Všeobecné psychické schopnosti nevyhnutné na výkon funkcie manažéra	63
4.4.2	Špeciálne psychické schopnosti želateľné na výkon funkcie manažéra	66
4.5	Psychické procesy	66
4.6	Psychický (citový) stav	69
5	PSYCHICKÉ A PSYCHOLOGICKÉ ZRUČNOSTI MANAŽÉRA – MANAŽÉRSKE ZRUČNOSTI	77
5.1	Vymedzenie psychických a psychologických zručností manažéra	77
5.2	Komunikačné zručnosti a ich zložky	78
5.3	Rozhodovanie a zručnosť rozhodnúť	80
5.4	Komplex riadiacich zručností	83
5.4.1	Štýl riadenia	84
5.4.2	Typológia manažérov podľa štýlu riadenia	87
5.5	Vedenie – vodcovstvo a komplex vodcovských zručností	88
5.5.1	Štýl vedenia	91
5.5.2	Typológia vodcov (lídrov) podľa štýlu vedenia	92
5.6	Zručnosť predikovania a riešenia konfliktov	93
5.6.1	Konfliktní a nekonfliktní zamestnanci	96
5.6.2	Stratégie riadenia konfliktov	98
6	SOCIÁLNA PSYCHOLÓGIA A JEJ VÝZNAM PRE MANAŽÉRA A JEHO PÔSOBENIE V ORGANIZÁCI	103
6.1	Pracovná skupina	103
6.1.1	Typy pracovných skupín	104
6.1.2	Funkcie pracovnej skupiny	107
6.2	Tím a tímové roly	108
6.2.1	Pracovná skupina alebo tím	111
6.3	Psychologické procesy v pracovnej skupine	112
6.3.1	Fenomén skupinového tlaku	113
6.3.2	Fenomén skupinovej súdržnosti	113
6.3.3	Fenomén psychologickkej dohody	114
6.3.4	Fenomén sociálnej opory	115
6.4	Negatívne psychologické javy v pracovnej skupine	118
6.4.1	Šikanovanie – mobing, bosing	118
6.4.2	Obťažovanie – harassment	125
7	PSYCHOLÓGIA PRÁCE A JEJ VÝZNAM PRE MANAŽÉRA A JEHO PÔSOBENIE V ORGANIZÁCI	131
7.1	Psychologické determinanty pracovnej činnosti	132
7.2	Analýza pracovnej činnosti	133
7.3	Profesiografia a metódy profesiografie	134

7.3.1	Profesiogram, jeho obsah a štruktúra	136
7.3.2	Význam profesiografie a profesiogramu v riadení podniku	138
7.4	Funkciografia a tvorba funkciogramu	138
7.5	Psychická pracovná spôsobilosť	140
7.5.1	Odchýlky v psychickej pracovnej spôsobilosti	142
8	PSYCHOLÓGIA VÝKONU A VÝKONNOSTI	
	V MANAŽÉRSKEJ PRAXI	145
8.1	Psychologické determinanty výkonu a výkonnosti	145
8.2	Psychologické účinky pracovného prostredia na výkon a výkonnosť zamestnancov/manažérov a ich optimalizovanie	146
8.3	Otvorenosť pracovného prostredia a jeho vplyv na výkon a výkonnosť zamestnancov a manažérov	154
8.3.1	Zdieľanie pracovného prostredia/priestoru	155
8.3.2	Pracovný priestor	156
8.4	Zmeny výkonnosti zamestnancov v čase	157
8.4.1	Vplyv psychologických faktorov na výkonnosť zamestnancov počas pracovnej zmeny	158
8.4.2	Mentálne blokády	159
8.5	Biorytmus a zmennosť v pracovnom procese	160
8.5.1	Pružný pracovný čas a jeho psychologické aspekty	162
9	MOTIVÁCIA A TEÓRIE MOTIVÁCIE	169
9.1	Vymedzenie motivácie a pracovná motivácia	169
9.2	Teórie pracovnej motivácie	170
9.3	Motívy – ich podstata a klasifikácia	173
9.4	Motivačná aktivita a motivačný profil	175
9.4.1	Dimenzie motivačného profilu	176
9.5	Psychologické nástroje zvyšovania pracovnej motivácie	179
9.6	Motivácia a stimulácia zamestnancov	180
10	NEGATÍVNE PSYCHICKÉ JAVY V PRACOVNOM PROCESE	184
10.1	Monotónia v pracovnom procese	184
10.2	Psychická saturácia v pracovnom procese	185
10.3	Únava v pracovnom procese	186
10.3.1	Pocit únavy	188
10.4	Psychická záťaž v pracovnom procese	188
10.4.1	Psychické preťaženie	191
10.5	Frustrácia v pracovnom procese	192
10.6	Stres v pracovnom procese	194
10.6.1	Psychické reakcie na stres v pracovnom procese	199
10.6.2	CFS – syndróm chronickej únavy ako pokračovanie stresu	203